

روسیه ابرقدرت انرژی

[منبع: انستیتوی مستقل رسانه ها]

در حالی که ولادیمیر پوتین به پایان دومین دوره ریاست جمهوری اش نزدیک می شود، صادرات انرژی به مؤلفه ای مهم در سیاست خارجی روسیه مبدل شده است. براساس استدلال های متعارف و منطقی، منابع وسیع انرژی، روسیه را به یک ابرقدرت تبدیل کرده است. روسیه نه تنها تأمین کننده بزرگ گاز طبیعی برای کشورهای همایبر شوروی سابق است بلکه نفت و گاز طبیعی خود را به اروپا هم می فروشد و قراردادهای جدیدی به منظور تأمین گاز و نفت چین بسته است. افزون بر این، قطع صادرات گاز به اوکراین در ژانویه ۲۰۰۶، قطع گاز و نفت بلاروس در ژانویه ۲۰۰۷ و تهدید مجدد گاز پریم به قطع صادرات انرژی به اوکراین در سایه انتخابات پارلمانی سپتامبر (اوکراین) بیانگر تمایل روسیه به استفاده از منابع خود با مقاصد سیاسی است.

هیچ یک از این موارد امری شگفت انگیز نیست. پوتین با عزمی مصمم برای احیای جایگاه روسیه به عنوان ابرقدرت و استفاده کامل و بهینه از انرژی به ریاست جمهوری رسید. راهبرد انرژی فدراسیون روسیه، مورخ ۲۸ اوت ۲۰۰۲، رسماً تصریح می کند که منابع طبیعی روسیه باید عنصری بنیادین در دیپلماسی روسیه باشد و جایگاه روسیه در بازارهای جهانی انرژی باید تقویت شود. پوتین در مقاله ای اعلام کرد که بخش انرژی باید تحت هدایت دولت باشد و باید از آن برای پیشبرد منافع ملی روسیه بهره گرفته شود. رئیس بنیاد «مینسنگ» که پوتین از طریق آن مقاله اش را منتشر کرد، اخیراً در مقاله ای نوشت: «دنیای امروز خود را در شرایط ویژه ای یافته و دریاخته که مهم ترین منابع، منابع هیدروکربن است. این ها مهم ترین ابزارها در دست ما - در دست پوتین - و قویترین اهرم ژئوپولیتیک ما است.»

هنگامی که پوتین و سایر مقامات روسی در ارجاعشان به روسیه از آن به عنوان یک ابرقدرت انرژی نام می برند، به نظر می رسد که منظور آنها کشور است که مجموعی از انرژی و دارایی و منابع برای تضمین نفوذ مسکو در عرصه جهانی استفاده خواهد کرد. از سوی دیگر، تصویر واقعی از منابع انرژی روسیه و تلاش برای بهره گیری سیاسی از آنها بسیار پیچیده و حسی است. سیاست های انرژی روسیه - توسعه منابع و زیرساخت و استفاده از انرژی به مثابه یک سلاح سیاسی - برپس های زیادی را دربردارد. جایگاه این کشور به عنوان یک ابرقدرت انرژی مطرح می کند.

زمان افزایش آرام قیمت ها مشهود بوده است. در ژانویه ۲۰۰۷ با درخواست روسیه از بلاروس برای پرداخت نرخ بالاتر در ازای صادرات گاز و مطابق با نرخ های بازار جهانی، صادرات بلاروس نیز قطع شد. علاوه بر این، گاز پریم خواستار مالکیت ۵۰ درصد از شبکه خطوط لوله گاز بلاروس شده بود. در مسئله نفت نیز، روسیه در فروش نفت به بلاروس عوارض وضع کرد. تا پیش از ژانویه ۲۰۰۷، صدور نفت روسیه به بلاروس از مابین معاف بود اما بلاروس با محصولات تصفیه شده نفتی به اروپا سوسد هفتگنی حاصل می کرد. بلاروس نیز با وضع عوارض بر صادرات نفت روسیه از خاک خود دست به اقدامی تلافی جویانه زد و جریان نفت به لهستان را کاهش داد. به نیت آن روسیه تمام صادرات نفت خود را متوقف ساخت که البته، بار دیگر تحت فشارهای بین المللی، ظرف چند روز، جریان صدور نفت را بدون عوارض از سر گرفت.

در هر دو مورد، روسیه دستاوردهای کوتاه مدتی داشت؛ آشکار تر از همه این که گاز پریم در جنگ قیمت ها پیروز شد. علاوه بر این، بسیاری از تحلیل گران مدعی هستند که روسیه بر نتایج انتخابات پارلمانی اوکراین در مارس ۲۰۰۶ - که در آن ویکتور یانو کوویچ یازدهم انقلاب نارنجی به نخست وزیری رسید - تأثیر گذاشت. بلاروس نیز، مینسنگ وادار به پذیرش ادعای مسکو درباره بخش زیادی از درآمد های حاصل از نفت تصفیه شده و واگذاری قسمتی از سیستم صادراتی انرژی به روسیه شد. آنچه که ماجرای بلاروس را اجذاب می کند این است که مسکو برای به دست آوردن کنترل بر بلاروس حاضر شد خطر تلمه به وجهه خود و قطع مجدد صادرات انرژی به اروپای غربی را بپذیرد. این دو بحران، آسیب پذیری اروپا در برابر اختلال در صادرات انرژی را نمایان ساخته و احتمال استفاده روسیه از منابع خود برای تأثیر گذاری در سیاست گذاری های اروپا را افزایش داد. صادرات انرژی شوروی، روسیه به اروپا از همه ۱۹۲۰ آغاز شد و تا ۲۲ درصد مصرف انرژی در اروپا رفتی و ۲۴ درصد از آن است. اما با محدودیت استفاده از زغال سنگ، استفاده اروپا از گاز افزایش می یابد. کریستین کلوتینسکی مدیر بنیاد «گفت و گو انرژی روسیه - اتحادیه اروپا» تخمین می زند که نیاز اتحادیه اروپا به گاز تا سال ۲۰۲۰ به حدود ۲۰۰ میلیون متر تن در سال می رسد. از این میزان ۷۵ درصد وارد می شود که بخش عمده آن از روسیه خواهد بود.

روسیه با حدود ۱۶۸۰ تریلیون فوت مکعب بزرگترین ذخایر گاز طبیعی جهان را دارد و این نوع انرژی است

قرار دادی منعقد شد. طبق این قرارداد، شرکت واسطه Rus Ukr ENergo قرار شد که ۱۷ میلیارد متر مکعب از قرار ۲۳۰ دلار برای هر هزار متر مکعب گاز از گاز پریم بخرد و با گاز ایران ترکمنستان تعلق کند و به قیمت تضمینی ۸۵ دلار برای هر هزار متر مکعب به اوکراین بفروشد. از آن

هنگامی که پوتین و سایر مقامات روسی در ارجاعشان به روسیه از آن به عنوان یک ابر قدرت انرژی نام می برند، به نظر می رسد که منظور آنها کشور است که مجموعی از انرژی و دارایی و منابع برای تضمین نفوذ مسکو در عرصه جهانی استفاده خواهد کرد

که آیا روسیه می تواند به همه تعهدات خود در بخش صادرات انرژی عمل کند؟ بسیاری از کارشناسان تخمین می زنند که روسیه ۶۰ میلیارد بشکه ذخایر ثابت شده نفت دارد که عمده آن در غرب سیبری واقع شده است. در اوایل دوره پس از سقوط شوروی، تولید نفت به سرعت کاهش افتاد اما به دنبال آن، به تدریج افزایش یافت و در فاصله سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۶ روسیه پس از عربستان سعودی به دومین تولید کننده بزرگ نفت مبدل شد. همزمان با افزایش سهم برای مصرف داخلی نفت روسیه کاهش یافته است. آمار اخیر نشان می دهد که روسیه روزانه حدود ۴ میلیون بشکه نفت صادر می کند و از این میزان روزانه تقریباً ۱/۳ میلیون بشکه از طریق خط لوله «دروپا» که از اوکراین و بلاروس می گذرد صادر می شود. به دلیل بحران های فراوانه در این دو جمهوری همایبر شوروی سابق، روسیه در حال ساخت خطوط لوله تازه برای دورزن بلاروس، اوکراین و کشورهای حوزه دریای بالتیک است و پروژه های دیگری نیز برای کاهش نیاز به انتقال نفت از طریق کشتی از نورویسک به سیوفور و از آنجا افزایش ظرفیت صادرات، ارزیابی ها حکایت از آن می کند که ذخایر سیبری از مبادین روبه کاهش است و تولیدات آینده به بین بهره برداری از مبادین جدید در سال های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۸ درصد افزایش می یابد. روسیه با حدود ۲/۵ تریلیون فوت مکعب بزرگترین ذخایر گاز طبیعی جهان را دارد و بزرگترین صادر کننده این نوع انرژی است. این کشور به دلیل نداشتن فناوری قشره نفت متعلق می کند. به طور کلی، تولید گاز طبیعی نسبتاً ثابت بوده و سالمانه تنها یک تا دو درصد افزایش می یابد. اضافه بر این، گاز پریم سرمایه گذاری کمی در توسعه مبادین جدید و میدان بزرگ خود که ۷۰ درصد تولیدات گاز را شامل می شود، داشته است. مقامات گاز پریم امیدوارند که مبادین نظیر ذخایر موجود در ساخالین (۲) و اوشتوکمل تولید گاز روسیه را بالا ببرد. تاکنون این بحث بر ذخایر و مصرف داخلی انرژی در روسیه متمرکز نبوده اما این عوامل نیز در ارزیابی و دوری توانایی روسیه یعنی به قرار دادهای خارجی بسیار مهم است. بیش از نیمی از مصرف انرژی روسیه را گاز تشکیل می دهد اما قیمت های گاز مصرفی در داخل عمدتاً از بازارانه ها متأثر است. دولت اعلام کرده که قیمت افزایش می یابد اما پوتین عنوان کرده است که حتی در بالاترین قیمت، بهای گاز از دسترس بهای بازارهای داخلی نخواهد کرد.

می کند که فناوری و ظرفیت محدود روسیه از این کشور تنها یک تأمین کننده منطقه ای انرژی می سازد. او استدلال می کند که فاصله زیاد و هزینه های بالای احداث خطوط لوله توسعه زیرساخت های انرژی به سوی چین را با منابع مواجه می کند. در تاستان گذشته، مقامات روسی تأخیر در احداث خطوط لوله جدید انتقال گاز به چین را اعلام کردند و مسکو و چین هنوز نتوانسته اند دربار بهای نفت یا مسیر خطوط لوله نفتی به توافق برسند. بنابراین، در حال حاضر، تهدید به تغییر مسیر صادرات انرژی معنی ندارد.

روسیه چقدر انرژی دارد؟

حتی اگر روسیه قادر به افزایش صادرات انرژی بویژه گاز به اروپا باشد و با موفقیت زیرساخت های جدید نفت و گاز به سوی چین را تکمیل کند این پرسش باقی است

ادامه دارد

فراخوان مقاله برای اولین همایش «مهاجرت غیر متعارف»

اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور در راستای رفع چالش ها و موانع جلوگیری از مهاجرت های غیر قانونی (مهاجرت غیر متعارف) در نظر دارد در همایشی علمی با همکاری دانشجویان از مراکز تحقیقاتی برگزار نماید.

این همایش در آستانه است با هم اندیشی صاحب نظران و دانشگاهیان، ضمن بررسی تبعات و پیامدهای مهاجرت غیر قانونی به جمهوری اسلامی تلاش نماید با ایجاد زمینه مناسب جهت ارایه آخرین دستاوردهای علمی - پژوهشی، راهبردها و راهکارهای علمی حل معضل را ارائه نماید.

دبیرخانه این همایش از اندیشمندان، اساتید و پژوهشگران و دانشجویان دعوت می نماید به توجه به موضوعات و محور ها و شرایط زیر با تهیه و ارسال مقالات، برگزار این کنگدگان را در نیت به هدف برگزاری هر چه بهتر همایش یاری برسانند.

محورها و موضوعات فراخوان مقاله

- ۱- تبعات و پیامدهای مهاجرت غیر قانونی بر امنیت ملی و منطقه ای
- ۲- تبعات و پیامدهای مهاجرت غیر قانونی بر اقتصاد
- ۳- تبعات و پیامدهای مهاجرت غیر قانونی بر بازرگانی
- ۴- تبعات و پیامدهای مهاجرت غیر قانونی بر فرهنگ کار
- ۵- تبعات و پیامدهای مهاجرت غیر قانونی بر امنیت اجتماعی
- ۶- تبعات و پیامدهای مهاجرت غیر قانونی بر بهداشت و درمان

شرایط ارسال مقالات:

- ۱- مقالات حداکثر در ۲۵ صفحه A۴ و به دو صورت word و pdf تنظیم و به نشانی پست الکترونیکی زیر ارسال گردد.
- ۲- کلیه مقالات باید حاوی چکیده، کلید واژه ها، متن، نتیجه و ذکر منابع و مأخذ ارجاع درون متنی باشد.
- ۳- آخرین مهلت ارسال مقالات مورخه ۱۵/۱/۸۷ می باشد.
- ۴- نشانی دبیرخانه همایش: تهران - خیابان ولیعصر (عج) - بالاتر از میدان ونک - مقابل بلوار میرداماد - اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی
- تلفن و دورنگار: ۸۸۸۸۲۰۱۹
- ۵- پست الکترونیکی: info@bafia.ir
- ۶- نشانی سایت: http://www.bafia.moi.ir

توضیحات:

- ۱- زمان برگزاری همایش: ۳۱ فروردین ۱۳۸۷
- ۲- مقالات برتر توسط هیات علمی انتخاب و به مؤلفین جوایزی اهدا خواهد شد.
- ۳- مقالات برتر چاپ و نشر می گردد.

دعوت به همکاری

دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج در نظر دارد از بین واجدین شرایط و با در نظر گرفتن اعتبارات ویژه نظر تخصصی وام مسکن و وام خودرو (بدون نوبت)، بودجه کافی جهت انجام پروژه های تحقیقاتی و فرصت مطالعاتی نسبت به تکمیل کادر علمی خود اقدام نماید.

مناوب رشته ها و گرایش های مورد نیاز در جدول ذیل آمده است:

رشته	مکان	دانشجوی دکتری	کارشناسی ارشد	زن	مرد
معماری (کلیه گرایش ها)	+	+	+	+	+
پرستاری	+	+	+	+	+
مدیریت پرستاری کودکان	+	+	+	+	+
مدیریت پرستاری بهداشت جامعه	+	+	+	+	+
متخصص دندان پزشکی (کلیه گرایش ها)	+	+	+	+	+
علوم آزمایشگاهی (کلیه گرایش ها)	+	+	+	+	+
متخصص میکروبیال پاتولوژی	+	+	+	+	+

مدارک مورد نیاز:

- ۱- تقاضانامه کتبی با فید رشته تحصیلی، گرایش، معدل، محل فارغ التحصیلی، سوابق علمی و پژوهشی، نشانی و تلفن
- ۲- یک برگ فتوکپی صفحه اول شناسنامه
- ۳- یک برگ تصویر آخرین مدارک تحصیلی

مقتضیان محترم میبایست مدارک فوق الذکر را با پست سفارشی و حداکثر تا تاریخ ۱۳۸۷/۱/۳۱ به نشانی: سنندج، خیابان پاسداریان، دانشگاه آزاد اسلامی، دبیرخانه هیات علمی ارسال فرمایند.

مقتضیان محترم میتوانند جهت اطلاع از سایر اعتبارات و شرایط ویژه با تلفن: ۰۸۷۱-۳۳۴۶۸۰ یا ۰۸۷۱-۳۳۴۶۸۰ تلفن حاصل نمایند.

اداره روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج